

Cigar bums næse

et musikalsk papirteater forsøg

INTENTIONSBEKRIVELSE

Cigar bums næse er arbejdstitlen på et forsøgsprojekt, der arbejder med det musikalske papirteater. Arbejdet baserer sig på en bearbejdning af det dadaistiske stykke par excellence *Le Cœur à gaz / Gashjertet*, skrevet af en af de ledende figurer i dadaismen, Tristan Tzara. Ønsket er at aktualisere *Le Cœur à gaz*, metodisk og visuelt. Med inspiration fra Dada arbejder vi med *tilfældighedsprincippet* som et metodisk og materialegenererende greb.

Cigar bums næse er en del af en kontinuerlig undersøgelse af nye scenekunstneriske formater og metoder. Her står papirteatret og udnyttelse af spillested centralt, og der eksperimenteres især med salonformatet. Lejligheder, samt andre mere intime og deltagerindragende formater, vil danne ramme om visninger.

Vi arbejder med *hvordan* der kan skabes en scenografi og et dukkekoncept, der kan imødegå dogmet om tilfældighed, både i prøvefasen, men også i præsentationen. Vi undersøger desuden *hvordan* vi kan etablere et samspil mellem performere og papirteater, *hvad* teksten og papiret vil og *hvordan* disse kan bruges sammen.

FAKTA

Medvirkende

Birgitte Prins – performer * Daniel Norback – performer * Anette Asp Christensen – performer og dukkemager * Line Paulsen – instruktør * Katrine Nilsen – scenograf og dukkemager.

Tidsplan

Forsøgsperioden strækker sig over i alt 4 uger fra 26. september til 4. november 2016, heraf 2 uger på gulvet med performerne og 2 uger med konceptudvikling og værkstedsaktiviteter, hvor vi udvikler dummies for scenografi, teknik og dukker, som kan danne grundlag for det performative arbejde på gulvet. Vi ønsker at ansøge om lokaler til forsøget på Forsøgsstationen i følgende uger fra mandag til fredag hele dagen: Uge 39 og uge 41 – koncept og værkstedsaktiviteter. Uge 43 og 44 – på gulvet.

UDDYBNING AF FORSØGET

Uddybning af idé

Le Cœur à gaz havde første gang premiere i Paris i 1921 som en del af Dada salonen på Galerie Montaigne. Helt i Dadas ånd stilles der spørgsmålstegn ved vedtagne regler inden for den givne kontekst. Stykket er et opgør med og en parodi på de teatraliske konventioner.

Et gashjerte spiller hovedrollen, uden at det har anden funktion end at ”cirkulere bredt”. Til gengæld udfolder der sig en absurd dialog mellem karaktererne Øre, Mund, Øje, Næse, Nakke og Øjenbryn. Trods dialogen synes karaktererne at være uvillige eller ude af stand til at kommunikere med hinanden. Samtidig udfolder de sig fysisk, de entrerer og forlader scenen, kravler, lægger sig ned. Stykket har også en musikalsk nerve. Hele vejen gennem stykket anvendes en særlig signatursang, og det slutter med en dans, hvor en herre falder fra en dragt i loftet ned på bordet. Endelig kulminerer stykket i Tzaras original udgave med en serie af kruseduller og ulæselige ord.

Jeg er interesseret i at finde ud af, hvad Dada kan lære os i dag. I et angreb på rationaliteten og for at kunne kritisere de systemer, der skaber samfundet, vendte dadaisterne sig mod nye

kunststrategier, mod tilfældigheden og improvisationen. De tog chancen.

Har Dada noget at fortælle os i den konfliktfyldte verden, vi lever i i dag? Er det stadig en relevant kunstnerisk strategi, at gøre sig ”nytteløs”, og hvilken slags mening opstår da? Hvordan kan vi som scenekunstnere skabe ny mening i Tzaras tilsyneladende forvrøvede poesi? For ikke at sige verdens vrøvl?

Form og udtryk

I overensstemmelse med Dada-ånden, går vi efter en anderledes, måske mere lystbetonet og legesyg måde at tænke og handle på. Formen og udtrykket er en del af undersøgelsen. Vores visuelle og performative udtryk forsøger at modsætte sig et hvert forsøg på at organisere, dog uden at virke substansløst. Dette er en præmis, som vi bevidst arbejder med i undersøgelsen. *Le Cœur à gaz* iscenesættes i et papirteater, i gamle dage også kaldet et modelteater. I forhold til det scenografiske udtryk lader vi os inspirere af Alfred Jacobsens modelteater, som er en kopi af Det Kongelige Teater. Mens det klassiske papirteater ikke inddrager dukkespillerne/performerne som ligeværdige spillere, så arbejder vi netop bevidst med performere i kulissen.

Modelteatret er ikke særlig stort og henvender sig derfor også til et intimt, salonfåhigt publikum. Publikum vil være tæt på scenen og muligheden for at gå i direkte dialog med performerne og scenen er tilstede. Denne nærhed vil have indflydelse på formen og udtrykket, og vi vil derfor også undersøge, på hvilken måde publikum kan være med i forhold til at give Tzaras stykke en ny og mere aktuel mening.

I udtrykket imødegår vi tekstens insisteren på musikalsk rytme i afleveringen af replikkerne. Kan de synges, råbes, hviskes eller danses? Mens der henover Alfred Jacobsens prosceniumsramme står skrevet: *Ej blot til lyst*, spørger vi: Hvorfor ikke?

Proces og metode

En væsentlig inspiration for forsøgsarbejdet vil netop være Dadaismens arbejde med *tilfældighedsprincippet* som et metodisk og materialegenererende greb. Hvad nu hvis de fejl og chancer vi tager, de tilfældigheder vi opsnapper i løbet af designprocessen og prøveperioden, får en plads i det endelige udtryk? Metoden vil vi bruge i forhold til det performative metalag, der udgøres af performernes tilstedeværelse omkring og måske også i modelteatret. Men også i forhold til det visuelle design og dukkefremstillingen.

En anden væsentlig metodeinspiration er det amerikanske teaterkompagni Great Small Works' tilbagevendende, serielle signaturproduktion ”The Toy Theatre of Terror as Usual”. Denne papirteaterserie er inspireret af ideen om kulturen som noget, der befinder sig i en permanent undtagelsestilstand og bruger udklip af tekster og billeder fra daglige nyhedsmedier, manipuleret i en miniatureudgave af en prosceniums-scene.

I *Cigar bums næse* tages udklipet og dets øjeblikkelige politiske og sociale konnotationer seriøst i forsøget på at skabe ny mening nu. I denne manøvre ønsker vi at skabe en forbindelse mellem vores egen tid og dadaisterne i en insisteren på nuet og det forhåndenværende.